Nr. 124. Poniedziałek, 5. listopada 1928. Poznań.

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

Rynek Drzewny: Rok X. Rynek Budowlany: Rok I.

770

C. ALBRECHT
BYDGOSZCZ
Kordeckiego 28. Tel. 347.
Handel drzewny
kupuje i sprzedaje
wszelkie gat. drzewa użytk.
załatwia wszelkie tranzakcje w zakres handlu drzewem oraz lasami wchodzące. 1320

Materjał stolarski,
budowlany,
kupuję i sprzedaje
Ignacy Konieczny
Poznań Tama Garb. 4/5.
Skład drzewa. 858

---

iglaste drewno kopalniane
według naszych rozmiarów po rznięte franko niem-pols. granica
kupuje 964
Holzhandlung Klapheck, G. m. b. H.
Oberhausen Rhld

Kupuję
topole okrągłe
w mniejszych i większych part. jach. Zgłoszenia do Administr. Rynku Drzewnego pod **938.**

PRZETARG.

1347

Na sprzedaż 2526.78 m³ drewna użytkowego jodłowego i 2098.28 m³ drewna użytkowego sosnowego z NADLEŚNICTWA DALESZYCE odbędzie się dnia **21. listopada 1928 r.** o godzinie 12-tej w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu przy ulicy Lubelskiej 53.

Informacji udziela Dyrekcja L. P. w Radomiu oraz Nadleśnictwo Daleszyce poczta Daleszyce.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

Woźniak i Ska, Handel drzewa — Tel. 332.
Inowrocław, ul. Mała, Andrzeja 5. 1180

Kupuje i sprzedaje

Deski i bale sosnowe odziemkowe, czubkowe i obrzynane, szalówkę, łaty, obladry i drągi. Kantówkę, podłogę i inne drzewa do budowli podług listy. Dębinę, buczynę, brzezinę, jesion i t. p. w stanie okrągłym i tartym. Dzwona, szprychy i dyszlę oraz drzewo opałowe.

Majętność Potulice

per Żelice pow. Wągrowiecki 1346

ma do oddania natychmiast:

400 m³ budulca sosnowego 1—4 klasy
140 m³ brzozy użytkowej
100 m³ kopalniaka

Ogłoszenie.

Dnia **27. listopada 1928 r.** o godz. 12-ej w południe odbędzie się w lokalu **Dyrekcji Lasów Państwowych w Siedlcach,** (Florjańska Nr. 10) przetarg ustny i za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż produktów suchej destylacji drewna, karpiny przemysłowej, oraz dzierżawę terpentyniarni.

Szczegółowych informacji udziela się w godzinach urzędowych.

Dyrekcja Lasów Państwowych w SIEDLCACH.

1348

JÓZEF SCHENK **Handel drzewa**
Poznań Wiel. Garbary 31
poleca i kupuje:
wszelkie gatunki materjałów stolarskich, budowlanych, kantówkę, belki, towary kołodziejskie.
z swoich składnic:
w Poznaniu ul. Wielkie Garbary i Estkowskiego. 470

Specjalność:

1341

Artykuły kanaliz. i sanitarne, przybory instalacyjne, armatury mos. do wody, pary i gazu.

LISIEWICZ & Ska, Poznań,
ul. Żydowska 2/3 – Tel. 3562.

Nr. 124. Poniedziałek, 5. listopada 1928. Poznań.

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY

Rynek Drzewny: Rok X. Wychodzi w poniedziałki, środy i piątki. Rynek Budowlany: Rok I.

PRZEDPŁATA na listopad 1928 roku wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 4,75 złote. Na pocztach 5,09 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 5,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6,60 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 40 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 45 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO I BUDOWLANEGO“: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820. DRUKARNIA: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406. Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

Przepisy dotyczące obliczeń statystycznych w budownictwie lądowem.

I. Obciążenia i siły zewnętrzne.

§ 1. Przy obliczaniu statycznem konstrukcji budowlanych należy uwzględnić następujące obciążenie:

a) ciężar stały, tj. ciężar własny konstrukcji, oraz tych części konstrukcyjnych, które stale na nią działają,

b) ciężar zmienny (użytkowy) określony przeznaczeniem budowli,

c) obciążenie śniegiem,

d) parcie wiatru,

e) parcie ziemi lub wody,

nadto uwzględnić należy następujące działania fizyczne:

f) wpływ zmian ciepłoty,

g) wpływ skurczu i pęcznienia materjałów.

§ 2. Cieżar własny materjałow.

Ciężar własny materjałów przyjmować należy w obliczeniach w następujących wielkościach:

1. Drzewo suche.

Drzewo bukowe	750	kg/m³
„ dębowe	900	„
„ jodłowe	600	„
„ sosnowe i modrzewiowe	630	„
„ świerkowe	550	„

2. Metale.

Bronz (spiż)	8600	kg/m³
Cyna	7400	„
Cynk lany	6900	„
„ walcowany	7200	„
Glin	2600	„
Miedź	8900	„
Mosiądz	8600	„
Nikel	8800	„
Ołów	11400	„
Stal	7860	„
Żelazo spawane	7800	„
„ zlewne	7850	„
Żeliwo	7300	„

3. Kamienie naturalne.

Bazalt	3000	kg m³
Granit	2800	„
Marmur	2700	„
Piaskowiec ciężki	2700	kg/m³
„ lekki	2400	„
Porfir	2800	„
Sjenit	2800	„
Wapień zwykły	2500	„
„ porowaty	2000	„

4. Ziemie.

Glina sucha	1600	kg/m³
„ mokra nasycona wodą	2000	„
Piasek suchy	1600	„
„ nasycony wodą	2000	„
Tłuczeń z kamienia ciężkiego	1800	„
„ „ „ lekkiego	1600	„
Ziemia roślinna sucha	1400	„
„ „ mokra	1800	„
Żwir rzeczny suchy	1700	„

5. Mur ceglany.

Z cegły zwykłej na zapr. wapiennej	1600	kg/m³
Z cegły zwykłej na zapr. cementowej	1700	„
Z cegły porowatej	1100	„
Z cegły dziurawki	1300	„
Z cegły dziurawki porowatej	1000	„
Z cegły korkowej	600	„
Z cegły piaskowo-cementowej	2100	„
Z zendrówek i klinkierów	1900	„

6. Beton.

Zwykły	2200	kg/m³
Ceglany	1800	„
Żużlowy lekki	1300	„
„ wielkopiecowy	2200	„
Wzmocniony (żelbet)	2400	„

7. Zaprawy.

Wapienna	1700	kg/m³
Wapienno-cementowa	1900	„
Cementowa	2100	„
Gipsowa	1100	„

8. Pomocnicze materjały budowlane.

Asfalt lany	1200	kg/m³
„ ubijany	1800	„
Gruz (tłuczeń) ceglano-wapienny	1400	„

Ksylolit	1400	kg/m³
Korkowe płyty	330	„
Linoleum	1200	„
Szkło dęte	2600	„
„ lane	2900	„
Terazzo	2000	„
Żużel koksowy ubity	1000	„

9. Paliwa.

Antracyt	1700	kg/m³
Drwa w polanach miękkie	350	„
„ „ „ twarde	400	„
Koks	500	„
Torf	600	„
Węgiel brunatny	750	„
„ czarny	900	„
„ w brykietach	1000	„
„ drzewny	250	„
Wosk	970	„

10. Płody roślinne.

Buraki	650	kg/m³
Cukier	750	„
Groch	850	„
Jęczmień	640	„
Kawa	700	„
Mąka w workach	700	„
Owies	450	„
Owoce	350	„
Proso, gryka	850	„
Siano, słoma	100	„
„ prasowane	280	„
Słód	530	„
Trawa, koniczyna	350	„
Ziemniaki	700	„
Żyto, pszenica	750	„

11. Niektóre inne obciążenia.

Cement w beczkach	1500	kg/m³
Książki i papier (z uwzgl. przestrzeni wolnych)	800	„
Lód	750	„
Papier	1100	„
Sól w workach	1200	„
Wełna	1300	„

12. Niektóre zwierzęta.

Koń	sztuka	500	kg
Krowa	„	600	„
Owca	„	80	„
Wieprz	„	200	„
Wół roboczy	„	650	„
„ karmny	„	800	„

13. W razie użycia materjałów powyżej niawymienionych należy ciężar jednostkowy przyjąć wedle norm ogólnie przyjętych, ewentualnie oznaczyć próbami.

§ 3. Ciężar własny stropów.

Ciężar własny stropów przyjmować należy wedle następującej tablicy:

1. Strop drewniany belkowy z podłogą pojedynczą z desek 3,5 cm . . . . . 70 kg/m²
2. Stop drewniany belkowy z podłogą podwójną (bez podsypki) i z sufitem . . . . . 90 kg/m²
3. Strop drewniany belkowy z podsypką 10 cm, podłogą, trzcinowaniem i wyprawą . . . . 250 kg/m²
4. Strop sklepiony z cegieł zwykłych między dźwigarami z nadsypką 8 cm. w kluczu przy odstępie dźwigarów do 1,50 m . . . . . 450 kg/m²
5. Strop ceglany płaski z cegieł porowatych między dźwigarami o gr $^1/_2$ cegły z wkładkami żelaznemi z nadsypką i podłogą . . . . . 350 kg/m²
6. Strop jak 5, z cegły pełnej . . . 400 „
7. Strop sklepiony betonowy gr. 8 cm w kluczu z nadsypką 6 cm nad kluczem . . . . . 380 kg m²
8. Strop sklepiony Moniera gr. 5 cm w kluczu z nadsypką 5 cm nad kluczem . . . . . 350 kg/m²
9. Strop płytowy Moniera gr. 6 cm z nadsypką i wyprawą . . . . . 420 kg/m²

W powyższych stropach przyjęto wszędzie podłogę drewnianą.

W razie użycia innych stropów lub innych ciężarów należy uzasadnić przyjęty ciężar stropów.

W ciężar ten nie jest wliczony ciężar osobnych podciągów stropowych.

§ 4. Ciężar własny dachów.

1. Ciężar własny pokrycia dachowego na m² pochyłej powierzchni dachów bez więzarów i płatwi, natomiast z uwzględnieniem odeskowania i krokwi przyjmować należy wedle następującej tablicy:

Rodzaj pokrycia:	Ciężar w kg/m²
Gontem	40
Dachówką ceglaną zakładkową	65
„ holenderską	80
„ rzymską	100
„ karpiówką	70
„ „ podwójną	120
„ cementową	75
Łupkiem angielskie na łatach	45
„ „ „ deskowaniu	55
„ niemieckie na łatach	65
Papą pojedyńczą bez piasku	35
Warstwowcem (cementem drzewnym) z 8 cm grubą warstwą żwiru	180
Blachą na deskowaniu	40
Słomą lub trzciną	80
Szkłem na listwach żelaznych zwykłem grub. 5 mm	25
drutowem „ 5 „	30
Każdy 1 mm szyby ponad 5 mm zwiększa ciężar o	3

2. Ciężar płatwi i więzarów przyjmomać należy odpowiednio do materjału i konstrukcji tychże. W normalnych wypadkach przyjmować można ciężar własny więzarów na 1 m² rzutu poziomego.

Drewnianych	20—30	kg/m²
„ o rozpiętościach większych (ponad 20 m)	30—45	„
Żelaznych lekkich	15—20	„
„ ciężkich	20—30	„
„ łukowych do 40 m rozpiętości	15—25	„
Żelaznych łukowych do 60 m rozpiętości	do 45	„
Kopuł żelaznych płaszczowych	15—25	„

§ 5. Obciążenie zmienne (użytkowe).

1. Obciążenia zmienne stropów:	kg/m²
Mieszkanie zwykłe (Obciążenie 150 kg/m² dopuszczalne w małych domkach mieszkalnych	150—200
Strych zwykły	125
Sale szkolne	300
Teatry, kinoteatry, sale gimnastycz.	500
Lokale handl. (sklepy) w parterze	500
„ „ na piętrach	400
„ biurowe, restauracje i t. d.	300
Budynki fabryczne conajmniej o ile nie przewiduje się większych obciążeń — por. ust. 6).	500
Schody domów mieszkalnych	400
„ gmachów publicznych i lokali handlowych	500
Kurytarze w budynkach użyteczności publicznej	400

(Ciąg dalszy nastąpi).

Zebranie Zw. Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu.

W dniu 31 października r. bież. odbyło się zebranie Związku Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu. Niestety Prezes R. N. nagle poważnie zachorował, wskutek czego nie mógł przybyć do Poznania, zdając obowiązki całej reprezentacji R. N. p Dyr. W. Czerwińskiemu.

Zebranie zagaił Prezes Związku p. B. Bystrzycki, witając w imieniu Zarządu przedstawiciela R N., delegację Związku bydgoskiego oraz licznie zgromadzonych gości i członków, poczem odczytał list od p. Prez. A. Dąbrowskiego, wręczony mu przez p. Dyr. W. Czerwińskiego, o treści, motywującej niemożność wzięcia udziału w posiedzeniu.

Prezes Związku stwierdził z ubolewaniem, że nie widzi w zebraniu przedstawiciela Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, na które Dyr. otrzymała zaproszenie i obiecała swój udział, wyraził jednak nadzieję, że z uwagi na obustronną potrzebę nawiązania bezpośredniego kontaktu Dyrekcji ze Związkiem, zrzeszającym prawie wszystkich przemysłowców i wybitniejszych kupców drzewnych Wielkopolski, na przyszłych zebraniach będzie uczestniczył przedstawiciel tut. D. L. P.

Z kolei zabrał głos p. Dyr. W. Czerwiński Na wstępie mówca raz jeszcze podniósł, że z powodu nagłego zasłabnięcia p. Prez. A. Dąbrowski nie mógł przyjechać do Poznania, lecz przemówienie Jeg jako zastępcy, będzie echem wypowiedzianych słów p. Prez. A. Dąbrowskiego, którego ma zaszczyt reprezentować i powitać Prez. Związku Przem. Drzewn. w Poznaniu w osobie p. B. Bystryckiego i wszystkich członków tejże organizacji.

Rada Naczelna odczuwała potrzebę przybycia do Poznania, celem połączenia się ze sobą i wspólną twórczą myślą torować drogę idei konsolidacji w łonie polskiego drzewnictwa.

W świetnem przemówieniu referent przedstawił rozwój najistotniejszych zagadnień przemysłu drzewnego Polski i prace R. N. nad ich rozwiązaniem. W całokształcie życia gospodarczego kraju, Wielkopolska, dzięki wysokiemu poziomowi uświadomienia roli gospodarstwa narodowego w utrwaleniu potęgi Państwa staje się najpoważniejszym, twórczym czynnikiem. W chwili bieżącej uwaga całego społeczeństwa zwraca się ku ziemi wielkopolskiej, gdzie życie przemysłowe i handlowe tętni niespożytą energją. Cenną komórką tego organizmu bezwątpienia jest zorganizowany przemysł drzewny tutejszej dzielnicy. W pierwszych latach po zrzuceniu jarzma pruskiego, proces organizacji na t renie wielkop. przem. drzewnego rozwijał się bardzo powoli, nieraz na dłuższy czas zatrzymując się na martwym punkcie. Środowisko poznańskie było czynnikiem martwym, głos jego niemiał posłuchu w miarodajnych sferach. Od 1925 r. zaznacza się zwrot ku realnej i żywej akcji konsolidacyjnej, dzięki czemu już w ostatnich latach praca w tym kierunku przynosi widoczne rezultaty. Związek poznański po przystąpieniu do R. N, stał się jednostką poważną i silną, to też takiej organizacji należy się szczere uznanie za pracę przez nią położoną w organizowaniu przemysłu drzewnego na kresach zachodnich.

Zdrowe podstawy Związku poznańskiego oraz stanowisko wice-prezesa R. N., jakie piastuje p. B. Bystrycki, daje możność stać się Związkowi najlepszą tego rodzaju organizacją w Polsce.

Czynną i wytrwałą działalność przy organizowaniu udziału przemysłu drzewnego na P. W. K. wykazał p. dyr. Kolski, co daje pewność, że drzewnictwo nasze będzie na Wystawie reprezentowane sprawnie w całej swej potędze. Ogromne bowiem są jego możliwości rozwojowe, na których spoczywają całem brzmieniem kardynalne zagadnienia.

Do tych należy zaliczyć sprawę surowca leśnego, która w ostatnich miesiącach skupiła na siebie uwagę największych ośrodków przemysłu drzewnego.

Przyroda hojnie wyposażyła lasami ziemię naszą— surowca posiadamy w dostatecznej ilości. Polska ma wszelkie widoki po temu, żeby ten surowiec przerobić i uszlachetnić. Do spełnienia tego zadania gospodarczego jest powołany przemysł drzewny, którego podstawowym warunkiem rozwoju jest umiejętna polityka sprzedaży swej produkcji. Ponieważ Państwo jest największym producentem surowca, natomiast przemysł drzewny najpoważniejszym odbiorcą tegoż, przeto zasadnicze postulaty przemysłu, wchodzące w zakres procesu nabywania surowca, winne być rozpatrywane pod kątem widzenia słusznych interesów tej dziedziny z uwagi na rolę i znaczenie jej w całokształcie życia gospodarczego; stąd wielka odpowiedzialność Państwa za kierownictwo polityki drzewnej. Wielkopolski przemysł drzewny, który posiada wszelkie możliwości rozwoju w przeważnej części czerpie surowiec z lasów państw., trzeba więc, żeby polityka tych lasów weszła na tory przychylnych posunięć w stosunku do wytycznych dezyderatów drzewnictwa ziem zachodnich.

Ustawiczne podnoszenie się poziomu cen surowca w. l. p. zasadniczo uniemożliwia wyjście zwycięzko naszej produkcji przemysłowej z pola walki konkurencyjnej w międzynarodowym handlu drzewnym. Najpojemniejsze źródło odbiorcz : — rynek niemiecki, wskutek wysokich cen drewna uszlachetnionego w roku bież., sprowadził znacznie mniejszą ilość tych artykułów. Rynki zamorskie, z tych zaś przedewszystkiem—angielskie, ograniczyły w tym roku import naszej produkcji drzewnej do 40 proc. na rzecz drewna pochodzenia skandynawskiego, a zwłaszcza rosyjskiego, którego przywóz do Anglji w roku bież. podwoił się ze względu na znaczne obniżenie cen tego drewna przez odnośne czynniki S. S. S. R. W ten sposób zagadnienie rozwoju naszego eksportu materjałów uszlachetnionych natrafia na nieprzezwyciężone trudności na terenie współzawodnictwa w opanowaniu rynków zbytu, na czem w dużym stopniu cierpi czynna strona naszego bilansu handlowego

Mówiąc o znaczeniu oraz wpływie produkcji i obrotu drewnem na całokształt życia gospodarczego Polski, nie można pominąć tak wielkiej roli, jaką odgrywa drewno w ogólnym ruchu towarowym na kolejach polskich.

Wyłania się stąd sprawa taryf kolejowych. W bieżącym okresie Ministerstwo Komunikacji pracuje nad reformą obecnego systemu taryfowego, która w rezultacie przewiduje ogólną podwyżkę, sięgającą 160 milj. zł., przeznaczoną na inwestycje kolejowe. W związku z tem R. N. opracowała postulaty przemysłu drzewnego i przedłożyła je Biuru Reform Taryf Kolejowych a które wypowiadają się za specjalnymi przywilejami w ustaleniu stawek taryfowych na surowiec, sprowadzany z lasów do krajowych tartaków oraz na materjały tarte i produkcję dalszych faz obróbki, wywożonej zagranicę.

B. R. T. K. odniosło się przychylnie do tych postulatów, obiecując rozpatrzenie ich z uwzględnieniem interesów przemysłu drzewnego.

(Ciąg dalszy nastąpi)

O racjonalizacji urządzeń tartacznych.

(Ciąg dalszy.)

U t r z y m a n i e w p o r z ą d k u t r a k u jest podstawowym warunkiem jego dobrego funkcjonowania.

Każda przerwa, powstała przy przecieraniu drewna powinna być wykorzystana przez obsługę, a w szczególności przez pomocnika tartacznego, do utrzymania w porządku tak samego traka wraz z placem, na którym on się mieści, jak i torów trakowych.

Przy wymianie pił, trzeba przedewszystkiem oczyścić części ruchome.

Specjalnie trzeba śledzić, by trociny nie dostawały się między zęby kół, starannie je usuwać i w ten sposób zapobiegać nieuniknionemu wyłamaniu zębów.

Co najmniej raz wśród tygodnia i w każdą sobotę należy przeprowadzać gruntowne porządkowanie placu, torów trakowych, trakowych wózków blokowych, żłobków wałków wciągających, które o ile są zużyte, należy wyheblować lub całkiem zmienić oraz przejrzeć, oczyścić i usprawnić wszystkie narzędzia i przybory.

Powyższe odnosi się również i do surowca, przyczem w tym wypadku, powinien tym się zająć pomocnik trakowego w czasie przerwy, powstałej na skutek wymiany pił. Także wszystkie łożyska powinne być przynajmniej co parę miesięcy starannie oczyszczone i obmyte naftą, a potem napełnione świeżą oliwą.

W różnych większych przedsiębiorstwach wyznacza się do smarowania maszyn specjalnego robotnika, który też ponosi odpowiedzialność za swe czynności.

System ten w praktyce okazał się bardzo celowym.

Przy prawidłowej obsłudze i odpowiedniem dozorze, zagrzanie się głównych łożysk jest rzeczą prawie niemożliwą, a gdy to się zdarzy, to przy pierwszym tego rodzaju wypadku, winnego należy ukarać, przy powtórnym zaś — zwolnić ze służby.

Dla stałej kontroli zużycia smarów wskazanem jest powierzyć na pewien czas wydawanie smarów maszyniście lub palaczowi. Wydający musi przeprowadzać miesięczną inwentaryzację i ponosi za nią odpowiedzialność.

Kontrolę prawidłowego smarowania wszystkich maszyn, powierza się zazwyczaj starszemu maszyniście (kierownikowi wszystkich maszyn), a gdzie takiego niema, odpowiedzialnemu za ogólny stan urządzeń maszynowych — przodownikowi lub majstrowi. Taki kontroler, obowiązany dopilnować, by smarowanie odbywało się należycie jak również badać wszystkie maszyny.

Oliwę ściekową można używać po jej przefiltrowaniu tylko do smarowania przepustów ramowych.

Spostrzeżoną — każdą, nawet najmniejszą nieregularność w maszynach, należy natychmiast meldować kierownikowi ruchu, a zauważone defekty powinien usuwać tylko fachowiec, czyli ślusarz lub maszynista.

Reperacje należy przeprowadzać natychmiast dokładnie i gruntownie, jeżeli to możliwe, nie przerywając ruchu, ewentl. po wstrzymaniu go.

Nie powinno mieć miejsca związywanie pęknięć drutem, zastępowanie sworzniem wyłamanego zęba itp., a w takich wypadkach należy niezwłocznie zażądać zapasowych części u odnośnych przedstawicieli, względnie w fabrykach.

W celu przedłużenia użytkowania maszyn należy co roku dokładnie badać stan urządzeń ma zynowych i przeprowadać ich gruntowny remont.

R e p e r a c j e p a s ó w o r a z n i e o d p o w i e d n i e urządzenie transmisyjne odgrywają bardzo poważną rolę w ogólnym bilansie przedsiębiorstwa.

Ażeby zredukować do minimum stratę czasu, powstającą z powyższych przyczyn, trzeba bezwzględnie przestrzegać, aby zakupywane pasy były wyrobione z pierwszorzędnego materjału, to znaczy z grzbietowej skóry i pod żadnym warunkiem nie używać pasów tak zwanej „gospodarczej jakości". Ale i najlepszy pas zrobi się złym, o ile nie będzie odpowiednio utrzymywany; w szczególności należy zważać na złączenie pasów, które powinno być wykonane nadzwyczaj dokładnie i starannie. Ostrzega się przed używaniem kalafonji, wosku pasowego i innych im podobnych preparatów, które skórę czynią twardą i łamliwą.

Dobrze utrzymany i dopasowany pas nawet i bez stosowania powyższych środków dobrze ciągnie. Najlepszym sposobem pielęgnacji pasa jest: wymyć go letnią wodą i gdy jest jeszcze wilgotny, natłuścić rybim tranem. Powyższy zabieg trzeba powtarzać przynajmniej kilka razy w roku.

Dobrze utrzymany pas służy przeszło 10 lat.

Wszelkie reperacje pasów powinny być wykonywane przez jednego robotnika, specjalnie wyszkolonego w tym kierunku. Robotnik ten musi również pilnować bieg pasów. Tam, gdzie się nie opłaca zaangażowanie do tego celu siodlarza, wykonywanie tych czynności najlepiej jest powierzać ostrzarkowi.

Fałszywe ustawienie transmisji jest dość częstym powodem do u s z k o d z e ń pasowych. Przy każdym, krzywo bieżącym pasie trzeba zbadać, czy tarcze wzgl. łączące wałki są prawidłowo ustawione. Często także spotyka się za krótkie odstępy między wałkami, co powoduje konieczność silnego napięcia pasów. Oprócz żmudnego dodatkowego napinania powoduje to prędsze zużyce pasa i przez jednostronne obciążenie — przedwczesne popsucie łożyska. Należy uważać, by stosunek wielkości transmisji nie przekraczał 1 : 5. Pozatem zaleca się unikać prostopadłego lub skośnego biegu pasów. O ile powyższego nie da się uniknąć, trzeba używać osobne wałki do napięcia pasów.

Przy zapędzie kilku maszyn bocznych, które ustawione są w dalszej odległości od głównej transmisji, p r a k t y c z n i e j j e s t uskuteczniać zapęd tychże przez boczną transmisję. Zaoszczędzi się przez to pasów i osięgnie się łatwiejszy i przejrzysty dogląd transmisji, jak również zaoszczędzi się miejsca. Używać należy naturalnie tylko wałki pierwszorzędnej jakości a zakup tychże jak i tarcz do pasów powinien uskuteczniać się u dobrego specjalisty a nie w sklepie starego żelastwa.

Ze względu na zamierzoną zwiększoną produktywność, zaleca się z góry wbudować silniejsze transmisje niż są obecnie potrzebne. Minimalny bowiem związany z tem wydatek nie stoi w żadnym stosunku do kosztów, jakie później — przy zapotrzebowaniu zwiększonej siły zapędowej powstają przy zamianie ich wraz ze słabymi wałkami.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Z rynku angielskiego.

Londyn, w październiku.

I znów tutejsze koła kupieckie zwracają baczniejszą uwagę na kształtowanie się polsko-niemieckich stosunków w handlu drzewnym, chcąc najwidoczniej w razie komplikacji, a ściślej mówiąc, — zerwania umowy, odpowiednio wykorzystać ten moment dla swych celów handlowych.

Umysły jednak orjentujące się bardziej dokładnie we wzajemnych stosunkach gospodarczych Polski i Rzeszy Niemieckiej, nie dopuszczają w swych poglądach możliwości ograniczenia eksportu polskiego drewna do Niemiec w takich rozmiarach (nawet w wypadku nie odnowienia prowizorjum), żeby z tej racji rynek angielski mógł osięgnąć jakieś znaczne korzyści.

Naturalnie przedewszystkiem chodzi tu o skuteczne wywarcie nacisku na polskich dostawcach, celem obniżenie przez tych ostatnich cen drewna do poziomu ofiarowanych przez angielskich odbiorców; polityka ich jest dostatecznie wyraźna.

W ostatnim czasie, jak wykazuje prowizoryczna statystyka angielskich obrotów drzewnych, import z Polski był naogół zadawalający, jednakowóż nawet z uwagi na ten moment, nie można jeszcze dopatrzeć się znamion trwałej poprawy, która w znacznej mierze jest uzależnioną od całokształtu konjunktury, obecnie charakteryzującej się niezbyt wielkim ożywieniem w handlu.

Materjału eksportowego jest w Gdańsku niewiele; za 2 x 4" (sosna), a więc za wymiar zasadniczo chęt-

nie nabywany przez kontrahentów angielskich, żądano jak w ubiegłym miesiącu, £ 14,5 za standard, — jednak znaleźć reflektantów na te ceny jest dosyć trudno. Za 2 x 7" żądano £ 13, za 2 x 8" — £ 14,5 (mat. sosnowego tego wym. odczuwa się brak na rynku angielskim, lecz niezależnie od tego niema widoków poprawy ceny); za 3 x 6" żądano £ 13,15; za 3 x 9' — £ 14.

Jeżeli chodzi o wewnętrzną komsumcję, to trzeba zaznaczyć, że skala jej nie obniżyła się w porównaniu z ub. miesiącem — w różnych częściach królestwa akcja budowlana jest naogół dosyć intensywną.

Chociaż przeważa pogląd, że w porze zimowej zakupy nie ulegną zmniejszeniu, to jednak należałoby wziąść pod uwagę, iż zapasy u hurtowników są w niektórych rejonach, nawet bardzo ograniczone, co przecież w rezultacie musi odpowiednio odbić się na skali popytu; z drugiej jednak strony nie można zapominać, że Anglja zakontraktowała już znaczne partje drewna rosyjskiego z dostawą w tym jeszcze roku, którą oczekuje się w najbliższym czasie.

Poruszyliśmy sprawę rosyjsko-angielskiego handlu drzewnego, a więc należy poświęcić słów kilka temu współzawodnictwu. Badając rozwój wypadków po tej właśnie linji, niemożna nie stwierdzić, że konkurencja drewna rosyjskiego ze skandynawskim nie utraciła na sile — dostawcy z S. S. S. R. nadal ujawniają wcale daleko posuniętą ruchliwośc, ofiarując towar nawet aktualnych specyfikacji, po cenach tak korzystnych dla angielskich odbiorców, że doprawdy nie można zarzucić błędy tym, którzy mniemają, że polityka handlu drzewnego Rosji z Anglją nie jest opartą wyłącznie na momentach gospodarczych.

Pomimo forsowania wywozu drewna rosyjskiego, rynek eksportowy Szwecji oraz Finlandji, zwłaszcza w drugiej połowie pazdziernika, był dosyć ożywiony. Mówiąc o polityce drzewnej Rosji (o niej poprostu roi się od komentarzy w sferach zainteresowanych) i podnosząc jej skuteczną walkę konkurencyjną na terenie rynku angielskiego, nie można pominąć faktu szczuplejszych zakupów drewna szwedzkiego ze strony Niemiec, a to z racji większej dostawy tańszego drewna rosyjskiego na rynek niemiecki.

W tym kierunku Rosja zdaje się na pewien czas zaszachowała Skandynawję, szczególnie w dziale świerku. Na ten sortyment kupcy niemieccy chętnie zawierali tranzakcję z dostawą w roku bieżącym.

Obroty realizowano po cenach ustalonych w ubiegłych miesiącach, które, zdaniem osób zainteresowanych, przynajmniej w tym roku nie powinne ulec zniżce. Najbardziej bodaj charakterystycznem zjawiskiem bieżącej koniunktury jest stabilizacja poziomu cen na rynku fob, do której (wg. powszechnego mniemania) zasadniczo przyczyniły się poważniejsze firmy eksportowo—drzewne w Skandynawji (czytaj: Szwecji przyp. Red.) i Finlandji.

Za 2 x 4" płacono £ 12,15 — 12,20 do 13 za std., przytem należy zaznaczyc, że na tym poziomie cen zostały zawarte stosunkowo wielkie tranzakcje z Finlandją, która zaofiarowała znaczną ilość materjału tego wymiaru, co jednak nie wpłynęło ujemnie na skalę zainteresowania.

W ostatnich dniach miesiąca sprawozdawczego, na tutejszym rynku poszukiwano większe partje desek 7/8" zwłaszcza o szerokości 5" i 6". Jest faktem, zasługującym na uwagę, że szczególnie interesowano się deskami świerkowemi o analogicznej dymensji.

Warto podnieść również pewne zjawisko, tak zresztą dosadnie charakteryzujące obecne nastroje w handlu drzewnym. Chodzi o to, że gdy przed rokiem, o tym samym czasie w interesie polskich eksporterów leżała daleko idąca rezerwa w angażowaniu się odnośnie dostawy z terminem grudniowym i na przyszły rok, z uwagi na możliwości zwyżki cen, to obecnie importerzy angielscy nadzwyczaj niechętnie zawierają tranzakcje z dostawą w okresie późnej zimy, oczywiście, ze względu na ewentualność(!?) obniżenia się cen drewna w sezonie zimowym.

Dlatego też obecne zakupy przeważnie pokrywają tylko bieżące zapotrzebowanie — o gromadzeniu takich zapasów jak w ub. roku, nikt w tej chwili nie myśli.

Tendencja na rynku drewna twardego, analogicznie jak w ubiegłym miesiącu, jest mocna. Chociaż ceny naogół nie zwyżkowały, to jednakowoż mowy być nie może o jakiejś zniżce, za tem niedwuznacznie przemawia ograniczenie podaży, coprawda trzeba zauważyć, że w ostatnim czasie w dziale drewna twardego większych tranzakcji nie notowano, co zresztą niema poważnego wpływu na poziom tendencji.

Konjunktura na rynku angielskim kształtuje się więc pod znakiem zjawisk specyficznych dla obecnego usposobienia. W miejscowych kołach importerów zdania, co do nastrojów w zagranicznym handlu drzewnym w okresie zimowym — są podzielone jak również niejednolite są horoskopy, stawiane dla rynku wewnętrznego. W każdym jednak razie zaistnienie w r. bież. poważnych zmian w cenach i w nastrotach wydaje się dziś mało prawdopodobnem, z czem się zresztą liczy znaczna część ogółu kupców drzewnych.

Środkowo-polski rynek drzewny.

W dalszym ciągu położenie na krajowym rynku drzewnym nie kształtuje się w kierunku zmian na lepsze. Tak wypłacalność odbiorców jak również popyt na materjały tarte krajowych wymiarów pozostawia dotychczas wiele do życzenia. Brak gotówki — zjawisko, w wysokim stopniu ujemnie wpływające na rozmiary obrotów — jakkolwiek w ostatnim czasie nie wystąpiło w ostrzejszych formach, to jednak skutki jego w dużej mierze odczuwają dostawcy.

W związku z pewnem osłabieniem ruchu budowlanego, zmniejszyło się zainteresowanie na rynku budulca, wskutek czego w niektórych miejscowościach ceny na ten artykuł uległy niewielkiej zniżce, powodując tem samem większe rozpięcie w cenach półfabrykatów i surowca.

Rynek eksportowy również nie wykazuje polepszenia się sytuacji. Tu jednak ceny na poszukiwane wymiary utrzymują się na stałym poziomie, jakkolwiek z drugiej strony wypada nadmienić, że znaczniejszych tranzakcji ostatnio nie dokonano. Na większy zbyt produkcji na rynku niem. mogą liczyć ci, którzy są zdecydowani sprzedać towar po cenach niższych od ustalonego poziomu. Grozi to producentom oczywistą stratą.

Jeżeli chodzi o wysokość cen eksp. na poszczególne sortymenty w okręgach wileńskim, białowiejskim i łuckim, to w początku października kształtowały się one nast. (w naw. podano ceny wrześniowe): dłużyce sosnowe 22 do 28 szyl. (22—28), świerkowe 18 do 20 szyl. (18—20), sosnowe słupy telegraficzne 19—23 szyl. (19—23), kopalniaki sosnowe 2,80 do 3,15 dol. (2.80—3.15) — wszystko za m. sześc.

Ceny na sosnowe podkłady kolejowe utrzymały się na niezmienionej wysokości; przeciętna ustaliła się na wysokości 8.20 zł za sztukę (8.20 zł). Sosnowe sleepry za sztukę: 8 do 8.40 szyl. (8—8.40 szyl.) Tranzakcje w dziale sosnowych materjałów stolarskich dokonywano po 165—170 zł, (160—170 zł) za m. sz. Obroty sosn. balami ustaliły cenę na poziomie 9 do 9.10 £ (9—9.10); świerkowe bale 8.10 do 9 £ (8,10—9) za standart, rozumie się franco wagon stacja załadowania.

W okręgu białostockim wzmógł się nieco popyt na papierówkę i słupy telegraficzne.

W rejonie województwa warszawskiego ceny na krajowy materjał pozostały bez zmian w porównaniu z wrześniem I tak notowano za kantówkę ciesielską 110 zł, za ciesielskie mat. tarte — 145 zł, za deski i bale 140 zł, za łaty — 160 zł.

Sosnowe materjały stolarskie w obrotach hurtowych sprzedawano po 210 zł, — dębowe — po 275 zł za m. sześć. Ceny na dębową klepkę posadzkową również pozostały bez zmian, kształtując się na wysokości 12.50 do 14.50 zł, zależnie od gatunku, za m. kwadr.

Techniczna strona wyrobu fornierów.

Znaczna ilość odpadków, bo aż 50 proc. uzyskuje się przy wycinaniu fornierów piłami, przytem powierzchnie deseczek nie są zupełnie równe i gładkie. Braki te usuwają noże, lecz żeby wyroby posiadały wartość praktyczną i handlową, należy produkować z świeżego surowca, dlatego też drewno, idące pod noże maszyn fornieru, winno być odpowiednio wyparowane, które wskutek tego traci jednak swą właściwą barwę.

Maszyny nożowe do wyrobu fornierów dzielą się z uwagi na ich konstrukcję, na dwie grupy. Do 1-ej należą maszyny, w których okrąglak obracany wkoło swej osi, natrafia na jeden długi nóż stalowy. Nóż ten stopniowo wgłębia się ku osi drewna, tak że zniego zostaje wyciętą jedna długa taśma fornieru. Konstrukcja maszyn drugiej grupy jest zbliżoną do budowy strugarek o nożach stałych. Z drewna wytartego do kantu wystruguje nóż poszczególne deseczki. Tak samo jak u strugarek, są przy tego rodzaju maszynach czynne noże, lub też drewno wraz z płytą stołu przesuwa się pod nóż.

Przy maszynach pierwszej grupy drewno jest trzymane przez końce dwu osi, które je obracają. Nóż przedstawia cienką, stalową blaszkę, przytrzymywaną przez stalową oprawę. Odpowiednia śruba oraz klin pochylają ten nóż razem z oprawą. Całe urządzenie noża spoczywa na szynach i przysuwa się automatycznie po śrubie ślimaczej, a wycinając taśmę drewna stopniowo zmniejsza swą odległość od środka obracanego drewna

Maszyny drugiej grupy spoczywają na postumentach. złożonych z dwu części. W jednej części ustawia się kantówkę, z której ma być wycięta deseczka, z drugiej zaś części biegnie nóż po wyżłobieniach postumentu. Po każdem wycięciu deseczki, dno postumentu, na którem leży drewno, podnosi się na grubość deseczki, natomiast urządzenie noża automatycznie cofa się do swej pierwotnej pozycji.

Nóż może być ustawiony równolegle do drewna względnie nieco pod kątem. Podczas procesu wycinania nóż może się również posuwać ku jednemu bokowi, co ma tą dobrą stronę dla jakości produkcji, że w ten sposób nadaje się fornierom większą gładkość i równość. Nóż, podobnie jak u maszyn typu I., znajduje się w dwu stalowych podeszwach, wyłożonych mosiężnemi blaszkami. Podeszwy te ściska śruba.

Maszyny II-go typu wycinają w przeciągu jednej minuty drewnianą taśmę długości 30 m. oraz $^{1}/_{4}$—2 mm. grubości.

Maszyny I-go typu wydają w minucie 6 deseczek o długości 3 m. i szerokości 1 m. oraz grubości do 10 mm.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Trzebciny D. L. P. Bydgoszcz.

Licytacja w dniu 20. października 1928 r.

Sosna kopalniaki I-III 838,10 m3 za m3 26,27 zł

Nadleśnictwo Państwowe Grabowno D. L. P. Bydgoszcz.

Licytacja w dniu 22. października 1928 r.

Sosna	drągi I kl	za szt.	2,[illegible]0	zł
„	„ II „	„	1,54	„
„	„ III „	„	1,21	„
„	szczapy opałowe	za mp.	12.57	„
„	wałki „	„	8.63	„

Nadleśnictwo Państwowe Wielowieś D. L. P. Poznań.

Licytacja w dniu 25. października 1928 r.

Brzoza	szczapy opałowe	za mp.	15.50	zł
„	wałki I kl.	„	12.39	„
„	„ II „	„	10.00	„
Osika	szczapy opałowe	„	10.00	„
„	wałki „	„	8.40	„
Sosna	IV kl.	za m3	41.70	„
„	żerdzie I kl.	za szt.	3.48	„
„	szczapy opałowe	za mp.	14.29	„
„	wałki I kl.	„	12.55	„
„	„ II „	„	9.66	„
Świerk	wałki opałowe	„	11.50	„

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:

Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.

dnia 2. 11. 1928 r., na żyto: 34.70—35.20 zł.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

„Strzecha" Cech Budowniczych Poznańskich.

Nadzwyczajne Walne Zebranie odbędzie się w czwartek dnia 8. listopada 1928 r. o 5-tej godz. popoł. na naszej sali posiedzeń.

Porządek obrad:

Zagajenie i przeczytanie porządku obrad
Stwierdzenie liczby obecnych, potrzebnej do powzięcia prawomocnych uchwał.
Przedłożenie i uchwalenie zmiany dotychczasowego Cechu na korporację oraz uchwalenie odnośnych statutów.
Zamknięcie Zebrania

W razie niestawienia się 3/4 wszystkich członków czyli 44 kolegów - odbędzie się drugie Zebranie godzinę później z tem samem porządkiem obrad, którego uchwały są bezwzględnie prawomocne.

Dobry wynik szwedzkich przetargów leśnych w Ljusdel. W piątek, dn. 26 października r. bież. zostały ukończone w Ljusdel'u przetargi leśne.

Na 846.541 drzew, przeznaczonych do sprzedaży, ogółem sprzedano 711.077 szt. za cenę 1.688.873 koron, czyli okrągło 85 proc. ilości zaofiarowanej.

W 1927 r. sprzedano zaledwie 68 proc. łącznej ilości drzew objętej przetargiem.

Notowania dewiz z dnia 3. listopada 1928 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa . .	8	—	100 zł	—	57.85	47.20	43.25	—	—	—	58.22	79.835
Poznań . . .	8	—	100 zł	—	—	47.20	—	—	—	—	—	—
Gdańsk . . .	6	173,52	100 Gd. gld.	—	—	81.30	—	—	—	—	—	—
Berlin	7	212,34	100 R. M.	—	—	—	20.357	—	—	—	123.78	169.05
Belgja	4	123,94	100 belg.	—	—	58.275	34.888	—	—	—	72.22	98.63
Bukareszt . .	6	172,—	100 l.	—	—	2.530	803	—	—	—	3.13	4.27
Budapeszt . .	6	155,90	100 pengo	—	—	73.09	—	—	—	—	90.61	123.79
Holandja . . .	4½	358,31	100 gld. hol.	357 55	—	168.19	12.08.96	—	—	—	208.45	284.65
Kopenhaga . .	5	238,88	100 k. d.	—	—	111.81	18.19	—	—	—	138.55	189.20
Londyn . . .	4½	43,38	1 funt szterl.	43.23	25 00	20.336	—	—	—	—	25.20	34.42
Nowy York . .	5	8,9141	1 dolar	8.90	—	4.19.40	4.84.81	—	—	—	5.19.67	709.65
Paryż	3½	172,—	100 fr. franc.	34.83	—	16.38	124.10	—	—	—	20.30	27.72
Praga	5	180,62	100 k. cz.	26.42	—	12.431	27.83	—	—	—	15.40	21.02
Rzym	5½	172,—	100 l.	—	—	21.96	92.59	—	—	—	27.21	37.18
Szwajcarja . .	3½	172,—	100 fr. szwajc.	171.60	—	80.71	25.20	—	—	—	—	136.56
Sztokholm . .	4½	238,88	100 k. szw.	—	—	112.09	18.14	—	—	—	138.95	189.80
Wiedeń . . .	6½	125,43	100 szyling.	125.42	—	58.99	34.48	—	—	—	73 10	—

W roku bieżącym zainteresowanie na przetargach leśnych było względnie ożywione i ceny kształtowały się przy bardzo mocnej tendencji.

Rumunja. Roczna produkcja rumuńskich fabryk parkietów wynosi około 500 tys. m. kw. Niesprzedana produkcja z roku ub. nie przekracza 80 tys. m. kw. Ilość ta została sprzedana w roku bieżącym.

Francja. Ceny na rynku drzewnym Villers-Catterets (ład. wag.) kształtowały się na nast. poziomie: kloce dębowe, prima — 200 do 500 fr. za m. sz., kloce bukowe, prima — 150 do 280 fr. za m. sz., belki dębowe — 600 do 900 fr. za m. sz.

Hiszpanja. Ceny za bale z jodły jugosłowiańskiej ustaliły się na rynku hiszpańskim (Barcelona) za wymiar 3×9, 4 m. — 115 pes. za tuzin, 3×9 i ponad 4 m. — 120 pes., deski 1¾ — 120 pes.

RÓŻNE.

OSTREŻENIE DLA SFER PRZEMYSŁOWYCH I HANDLOWYCH.

W związku z wprowadzeniem we Francji bardzo ostrych przepisów o warunkach legalizowania odmierzaczy benzyny, posiadacze tych odmierzaczy starają się obecnie zbyć je za bezcen. M. i oferta na kilka tysięcy takich przyrządów nedeszła do jednej z firm polskich. Aby uniknąć zalania rynku polskiego temi przyrządami, które przez polskie urzędy miar nie będą mogły być zalegalizowane — a zatem odrazu będą bezwartościowe. należy przy zakupie stosować najdalej idące środki ostrożności. Zarazem podaje się poniżej wykaz przedstawicieli zagranicznych wytwórni odmierzczy benzyny typów dopuszczalnych do legalizacji na obszarze Polski. F-a A. B. Hackmeter w Sztokholmie. przedstaw.: Tow. Autoloyd w Warsawie, Nowy Świat 24. — Societe Anonyme pour tous apparellages mecani (SATAM) w Levallais — Perret przedst. D. H. Antoni Bernhard w Warszawie, Aleje Jerozolimskie 25. — J. Courtieux w Paryżu, przedst.: Górnośląskie Tow. Przem. Warszawa, ul. Sewerynów 3. — F-a S. P. Sommer i Co. w Londynie, przedst.: Tow. Przemysłowo Handlowe „Zambor" w Warszawie, ul. Czackiego 3/5.

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	Termin godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m³	Kopalniaki i inne użytkowe m³	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg. Nr. w R. D.	Bliższe szczeg. Nr. ogłoszenie	Rodz. sprz.	Uwagi
8. XI. 28.	9^{30}	P. N. Oborniki (sala p. Narażyńskiego)	d. - pozn.								122	1333	L	na drewno użytkowe sosnowe i brzozowe, żerdzie oraz drzewo opałowe
10. XI. 28.	12^{00}	P. N. Bartel Wielki (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	805	688,82				122	1336	S	w tem † 49,02 m3
12. XI. 28.	11^{00}	P. N. Jamy (lokal Strzelnicy w Chełmnie)	d. - toruńska								121	1331	L	na wiklinę na pow. 14,43 ha
15. XI. 28.	11^{00}	P. N. Bartodzieje (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	1641	1029,28	1177,32			122	1340	S	
19. XI. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	sosna			1769,41							
				dąb			489,24				122	1335	S	
20. XI. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	sosna			728,—							
				dąb			284,88							
				olsza			183,—							
				brzoza			112,24							
				jodła świerk			49,81				122	1334	S	

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Budowlanego inż. Marjan Andrzejewski, za dział Rynku Drzewnego, ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

Rok założenia 1885. **Rok założenia 1885.**

Przemysł Drzewny - Szymon Schell i S-ka

Kraków, Szewska 21. - Skrytka poczt. 77. - Tel. 4385.

polecają z własnych tartaków

W LUBITOWIE NA WOŁYNIU - - W KROŚCIENKU KOŁO CHYROWA

materjały tarte

1324 **dębowe**
najprzedniejszej jakości

jodłowe i świerkowe
dla celów budowlanych i na skrzynie

Specjalność:

dykty dębowe od 7 mm wzwyż i bulsy I. i II. klasy

Telefon w Lubitowie Nr. 3. **Telefon w Krościenku Nr. 1.**

Koszyki na jastrzębie
Zatrzaski na lisy 6
Zatrzaski na króliki

poleca

Administr. Rynku Drzewnego
Składnica Narzędzi Leśnych
Poznań, W. Garbary 20.
Telefon 1820.

1211 **Tartaki** **J. PAŁUCKI Senj.** **- - - TUCHOLA - - -**

ma na składzie **materjały stolarskie i budowlane**, przyjmuje zamówienia na **różne półfabrykaty** oraz **przeciera** na cudzy rachunek **surowiec** w większych i mniejszych partjach.

Warunki dogodne. - - Ceny konkurencyjne.

ŻEGLARZ POLSKI

TYGODNIK

poświęcony sprawom żeglugi morskiej i rzecznej ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb i zadań ŻEGLUGI POLSKIEJ.

Siódmy rok istnienia! **Siódmy rok istnienia!**

Podróże morskie i sport wodny. Kronika portowa.

Kronika światowa żeglugi i budowy okrętów.

Prenumerata „Żeglarza Polskiego" wynosi rocznie **12** zł.; półroczn. **6** zł.; kwartaln. **3** zł., łącznie z miesięcznikiem „Morze", ilustrowanym organem Ligi Morskiej i Rzecznej, **20** zł. rocznie, **10** zł. półrocznie, **5** zł. kwartalnie.

Adr. Red. i Admin.: Tczew, ul. Strzelecka, 5. - Konto P. K. O. 170044.

Okazowe numery na żądanie. 7

Almanach Żeglarza Polskiego 1927-28.

bogato ilustrowana książka podręczna

Cena 4,- zł., dla prenum. rocznych **2,50 zł.**

Centralna Drogerja - J. Czepczyński

POZNAŃ

Stary Rynek 8. Telefony 3324, 3315, 3238, 3353, 3115, 3239.

Carbolineum, farby, lakiery, pokosty, pędzle, szczotki, oliwy smary i tłuszcze do maszyn, Benzyna Benzol Nafta. 1227

KUPUJE I SPRZEDAJE

materjał stolarski budowlany i dla kołodzieji w stanie tartym i okrągłym, z iglastego i liściastego drzewa każdego rodzaju.

LEON ŻUROWSKI

Skład drzewa i obróbka POZNAŃ, ul. Raczyńskich 3/4. przy placu Bernardyńskim. Telefon 10-87. 522

Polecamy

4 ctn. jarzębiny i 50 ctn. kasztanów

Składnica Nasion Leśnych

Przeglądu Leśniczego - Rynku Drzewnego
Poznań, Wielkie Garbary 20. — Telef. 1820.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.